

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.8. Qui non fugit occasione tentat Deum secundum doctrinam S. Augustini, nec debet absolui.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

fluminis propugnaculum turribus esset munitis; ita ut si tentarent inimici natando transvadere, nullo negotio aquis praefocarentur.

DAN. 5.
25.

Cum iam securus conquiesceret, apparet scribens manus hae verba. *Mane Thecel; Phares; id est numerus, pondus, diuisio.* Numerus, quia Deus, interprete Daniele, dies tuos numerauit, & hic tibi lucet vltimus, etenim hac nocte tibi moriendum, nec vltimum videbis orientem, Pondus, appensus es in statera, & inuentus es minus habens, Diuisio, regnum tuum Medis Persisque diuidetur te circumvallan tibus. Bone Deus, quando se Rex sedit turorem, & suis se posse omni remota formidine, delictis, carnisque vacare, dies illi terminantur, numquam certior erat vitam suam esse optime praemunitam, & ecce, cum

Opus. 20.
L. 3. c. 7. de
regim.
prince.

nox apprehendit vltima. Quomodo factum est hoc? refert D. Tho. missum a Deo ventum exiguum sicut tempore diluuij, quod fluminis aquas exsiccauit, statimq; coram illam consumpsit aquarum congeriem, cui, vt maximis viribus suis confidebat, vnde pede sicco ad ciuitatem accedere poterunt inimici, sicut de facto accesserunt ceperuntque ciuitatem.

O Christiane, quam te securum viribus tuis & tua credis adolescentia, O Matrona quam te securam corporis vultusque arbitraris elegantia. O vir nobilissime, quam iudicasti non timentum, cum tanta seruorum, medicorum, & deliciarum turba munitis, vt quasi mortem irridesas, cuiusq; omnem procul a te memoriam abijcias, & quasi pedibus tuis prostratam asperneris: nec non in longa tempora rationes tuas instituas, magnitudi annorum numerum credens inperesse. Nunc dum minus hoc cogitas aduenire potest Dei flatus, febricula, regula de tecto decidens & subitus in terram casus opprimens inopinatum, time tibi prospice, salua te, peccata fuge, & pericula perpende dies esse fallaces, annos deceptorios, & quamuis tibi videatur quod attenta tua corporis valetudine multi sint: perpeasa tamen hominis infirmitate, nunc nunc inquam mori potes & perire in sempiternum.

§. 8. Qui non fugit occasiones tentat Deum secundum doctrinam S. Augustini, nec debet absolui.

IN hac doctrina fundatur illa sapientum theologorum dicentium: Confessarium non posse penitentem absolue, quantumlibet se prodit contritum, qui proximam habet & patatam casus occasionem, nec illam efficaciter & in effectu, cum possit deferre. Non debet ille absolui qui domi suae retinet eam, cum qua semel & bis, imo saepius Deum offendit, nisi illam expellat, quantumuis proponat & spondeat ad vomitum se minime rediturum, quodque suis fidat propositis, dicatque diuinum spero subsidium. Nec ille, qui cistis suis bona retinet aliena, & alia promittit se restitutum, nec tamen restituit. Licet dicat, quod domum rediens illa restituet: nec ille qui circumquaque non rescindit ingressum in talem vel tamen domum, vbi moratur illa, qua solet illi esse lapis offensiois domum ingredientium cuius confortio miserabilis coeruat, quam D. Petrus ad colluquium ancillae, domum ingressus Pontificis quamuis mille verbis & iuramentis constantiam fidemque pollicetur.

Hanc dedit rationem D. August. doctrinam Lib. 22. quadam subreptiua, statuens hanc propositio- contra nem, quandocumq; quis se potest a peccato liberare, fugiens occasionem, vel illam deferens, nec vult, sed in illa permanet, dicendo: diuino consilio subsidio: me Deus custodiet. firma statui proposita indubie seruanda tentat Deum, & sine necessitate, sine causa petit miracula: illa vero conclusa ratione a Deo petere, est tentare Deum, vt ipse Dominus ostendit in responso dato Satanae: petenti, vt de pinna templi se precipitaret Deofilius, quod Angelos suos mitteret sibi custodes: sic enim illi respondit. *Non tentabis Dominum Deum tuum* Matt. 47.

Hac doctrina respondet heretico Manichaeo Fausto: pertinax hic errores defendebat Manicheorum, quorum vnus, & non minimus, hic erat, quod veteris testamenti Deus malus esset similiter, quos ipse habebat sibi amicos, esse nebulones: quia vero primus fuit Abraham, antmo conatus est blasphemio probare Abraham Abrahā fuisse hominem peruerum, malis imbutum mo- a Fausto ribus multisque vitijs notatum reprehensione accusatus dignissimis ad huius confirmationem eius ab Augustino perpendit, atque in continentia accusat, stino in quod

duobus
defendi-
tur.
Lib. 12.
contra
Faulu-
m à cap. 5.
vsq; ad
40.
Tom. 6.
Gen. 12.
21.
20.

quòd propria non contentus vxore Sara, impu-
dicè cum ancilla sua Agar vixerit; deinde laboris
& aduersitatis fuerit impatiens: quando quidem
fame vel minima vexatus terras petierit alienas
Cui D. August. tanta responderet eruditione, vt
clarè demonstreret, quòd ea omnia quæ Faulus ar-
guenda proposuit, ipse laudibus ostendat extol-
lenda virtutum opera. Hoc autem petrinaculis
in S. Patriarcham urgebat hic hæresarcha,
quòd nimirum meticulousus esset nimis, in super
& leno squandoquidem vt vitæ suæ consuleret,
conferret quantum erat ex parte sua; vt vxor
sua viveret adulesca. Perpende, inquit, hoc in
duobus casibus; diueritit quondam comite vxor
sua in Ægyptum: etat autem hæc femina formâ
superior, vnde quam primùm Regis intrauit cu-
mam, ceperunt eam multi Gyrouagi circum-
dare, velut apes mel obsident, retraxit eâ Abra-
ham atque illi: mi confux amantissima meo iu-
dicio quidem actum est de me: hic etenim po-
pulus, imò & ipse Rex, quo te persequantur, me
trucidabunt, si vxorem meam te esse nouerint.
Habebat populus hic adulterium vt peccatum
omnium (supr. mum, ipsoque homicidio deterius,
in tantum, vt quicumque alterius veller abuti
vxore: hoc primùm agebat, vt maritum eius de
medio tolleret, vt præteritis diebus ostendimus.
Ecce palam est (inquit Araham) quod eorum
oculos tua offendat vultus elegantia, quocirca
certa me mors manet, si me virum esse tuum il-
lis innotuerit. Obsecro te, si hæc procedamus &
dissimulante, nec te meam vxorem dixeris sed
sororem: poterat hoc meritò dicere: nam etat
illi consobrina, filia fratris sui: & omnes eò
tempore tales, fratres esse dicebantur. Ex inito
igitur contractu Sara fateretur, quod vir ille sibi
frater esset & per hoc intellecta Rex eius pul-
chritudine, mandauit eam ad palatium deduci,
ea intentione, vt ad illam accederet, quamuis hoc
Deus impediuerit: hoc idem alias accidit in
Geraris vrbe terraque Palæstinorum. Habes hic
obiciebat hæreticus, quòd Abraham vxorem
suam adulterio exposuerit, quantum ex parte
sua fuit, vt vitam sibi seruaret incolumem. *Vxo-
rem prostituentiam tuam dicit, vt vitam seruaret.*

D. Augu:
L. 12. c.
636.
IV.
Respon-
det D.
August.

*Vita sua consulit, ne se occiso ab alienis
& impiis, ille captiuâ possideretur, certus
de Deo suo, quòd nihil eam turpe aut fla-
gitiosum perpeti sineret.*

Replicat illi hæreticus, qui igitur fidebat,
quòd vxoris suæ inter impios & luxuriosos tu-
tam seruaret honestatem, an non melius spera-
ret quòd vitam suam seruaret inco umem, licet
eam vxorem suam esse fateretur? *Cur non potius
ita de Deo suo presumpsit Abraham, vt fa-
teri vna timeret vxorem? numquid enim Deus
ab illo mortem non poterat repellere, quam time-
bat, eumque cum coniuge sua ab omni pernitio
in illa peregrinatione tutari, vt nec vxor eius,
quamuis esset pulcherrima, appetere ab ali-
quo nec propter illam ipse neceretur?* Cui D. Au-
g. poterat quidem, verum tamen illi conueniebat
vt ù diuine soli committere prouidentie, & non
alteri. Duo in hac occasione periculo exponebã-
tur, vñ erat propria vita, alterum vxoris pudici-
tia, hæc defendendi nullum sciebat modum
cum populo eradita esset & exposita luxuriosor-
nisi illam Deo committens & commendans. Vnde
totum quod potuit fecit nempe de Deo presump-
sit, eamque diuinæ commendauit prouidentie:
certè ù vitam suam poterat conseruare, non ex-
spectans à Deo miraculù, si nempe, se maritum
Saræ esse dissimularet eius se vocã fratrem: proin-
de medium hoc sumpsit, quòd poterat aptius op-
ponere si namq; hoc habens, & valens opponere
quãtũgerat ex parte sua, non tamè illo vellet vti,
sed sperat quòd Deus illum miraculosè seruaret,
& periculo eriperet tentasset Deum, ille etenim,
qui per media potest ordinaria se ab incommoda
liberare, nec tamen hoc agit, sed vult vt Deus eũ
liberet quãtũ per miraculum tentator Dei argui-
tur. *si interrogatus Abraham illam seminam
suam indicaret vxorem, duas res tutandas com-
mitteret Deo & suã vitam, & vxoris pudicitiam.
Pertinet autè ad suam vitam, quando ha-
bet quòd faciat homo non tentare Dominũ Deum
suum. Ecce notabilem valde propositionem. Se-
cundũ sanam doctrinam* Quando quis potest
aliquid facere, ne labatur, & non facit, cuncta di-
uino permittens auxilio, tentare dicitur Deũ
quòd si tibi possis succurrere, de domo turbans
eam, quæ te pellit in ruinam, & agere tenuis:
sed Deo confidas te liberandum, tentator Dei
esse conuinceris. Similiter tu, qui in tabernis
lusoriis te ipsum dilapidas si possis te ipsum
eripere illas non frequentando, tamen acce-
das diuino fretus auxilio, quo te speras

& defen-
dit Ab. a-
ham.
D. Augu.
22.

R. 111. 3 non

non peccaturum, te dicimus esse Dei tentato- rem.

D. Aug. IV. Christus Deū, nolit tenta- re. --

Quo tempore quis p[ro] manibus habet reme- dium, sibi assumat illud Deumque non tentet, hoc autem probat D. Aug. ex hodierno Evan- gelio Neque & ipse Saluator non poterat iucri Discipulos suos, quibus tamen dixit, si vos perse- cuti fuerint in una ciuitate, fugite in aliam. Cu- ius rei prior exemplum praeuincit, nam cum pote- statem haberet ponendi animam suam, nec eam poneret nisi cum uellet, in Aegyptum tamen in- fanti parentibus portantibus fugit, & diem festū non euidenter, sed latentem ascendit, cum aliis palam loqueretur Indis traicentibus & inimici- sissimo animo audientibus. Et D. cito mihi, quare Christus contulit Deum si seipsum de p[ro]naulo templi deorsum praecipitaret, hoc ab illo petente diabolo, fretus Angelico mi- nisterio sibi a Deo miranda quorum manibus ex- ciperetur, nullom quidam u[er]o incurteret quia pa- ratum habebat planum medium quo se poterat liberare: nempe si per gradus descenderet: & uelle miraculum a Deo in eo, quod quis potest per seipsum efficere, est tentare Deum.

V. Conuer- satio eū muliere periculo- sissima.

Quare igitur a te, an commune ignores do- ctrinam, quam latentur praedicant, & protestā- tur sancti, miraculum ceteri quod uir uiuat & conuerteretur multo tempore, imo aliquāto etiam uel p[ro]na mora, cum muliere & casti tatis nō in- currat iacturam uel eam periculo non exponat euidentiori? ait D. Bern. quod cum sit Lazari resuscitatio inter cetera Domini miracula pri- muerium tamē illud multo ceteris eminentius D. Chrys. multoties protestatur quod illud in- dicet maior esse prodigium quā illud, quod de sanctissimi illis scribitur adolescentibus, qui fornaci Babylonica ardeatissimi in iactu, tamē ab igne premonserunt illi. An ignoras quam efficaces sint flammae libidinē stanētis quā fortioribus quae accendunt uiribus expolius oersioni perpendiculari D. Ch. yf. facimus illud horrorem castissimi Ioseph. quando strictisfer- nis arctatus angustis cum Domina sua, ab illa ad stuprum provocatus, mansit tamen & egres- sus est ab omni peccato liberissimus. Non tam admirabile, ut mihi uidetur in fornace Babylonia esse in epuro, & illi soli permanere, & nihil ab igne pati: ut admirabile hoc & rarum quod admirabili ille iuuenis resisteret uellimentis a polluta illa & lasciuia nec tamen illi cedidit.

Hom. 44. in Gen. Tom. I.

VI. Ioseph a castitate laudatur.

Ceterum ne forte facinus hoc trahas in con- sequentiam & dicas: sicut se Ioseph liberauit, sic & ego me liberabo, & sine offendiculo uel ia- cura euadam castitatis: notanda sunt (ait D. Chrys.) duo, Primum: Ioseph nullum aliud ad manum erat remedium, quo se ab impudica to- tuis expediret mulieris societate: non enim po- terat arditus effugere: quia seruus erat empta- tius, nec illam poterat domo propellere, ut pote dominam: unde diuino potera, fidere subsidio, seque diuini iungere brachijs, pretegendume quosira subuenit illi Deus sicut & pueris illis in Babylone, quibus nullum erat ignem fugien- di remedium, cui, Regis Nabuchodonosor im- perio tradebantur exurendi, Sicut autem & graue pueri illi propter uirginitatem suam diuini a froti gra- tia, igne praestantiores uisus sunt in illo, quia quod in se erat, afferebat, magno superuog- e praesidio muniebatur. Pondendum hic uenit illud: quia quod in se erat afferebat.

Insuper in hoc ipso casu cum D. Chrysost. considerandū, quod uigerit quantum poterit licet, eū tanto sui honoris impendio, quo illum accusarunt ut perdidit seruis, & Domina Do- minaque suae infidiam, utque talem ergastulis incluserunt, & manibus Dominae suae proprium reliquit pallium, tecum habere uicens pallium quod mulier illa uigerat: quia si pestis quāda fuisset, quae solo uelli con- actu contrahitur: quatenus hic periter attendis, quam ex antuo & sincerē iuuenis hic purissimus periculum agnouit, cui exponebatur, nec minus esse mi- raculum cum uiperā uenensā morari, eamque inter manus arripere, nec tamen eius morde- dentibus, aut toxico i. fici, quam cum muliere esse libera, cum qua & alia periculum incur- rit castitas, nec tamen damnum incurriere, aut animum ueneno deprauari: quādequidem nec Adam in Paradiso licet gratia, sapientia, su- pernitique donis adeo suffultus, immūnis euase- rit. Periculum non tulit Adā sanctitas ex ser- penis astutia nam hic non eum decepit, ut ait Apostolus, Adam non est seductus, sed ex mu- liere, quae uero fuit serpens uenensā: etenim illam sibi diabolus assumpsit ut instrumentum, ut diebus praeteritis explicauimus.

VII. Ioseph fecit quod peri- culo eri- tur, dū fugit.

Mirabilis fuit ille casus qui nostro Aposto- lico uero contigit D. Vincentio Ferraricensi, non absimilis illi, quem de Ioseph retulimus: sicut enim illam aggressa est eius Domina uice prostitulum, sic uirum nostrum Apostolicum meretricis appetit elegantissima in urbe Val- lencia comine Agnes Ferruandi haec etenim libidi- ne feruens in uirum sanctum, lasciuiae suae fra- na

VIII. Historia mirabilis de S. Vin- centio Ferraricū.

23.

laxans impudicitia, se sicut infirmam, & tantis animi deliquis & passionibus laborantem, ut domestici peccatorum suaderent illi confessionem: ait illa hoc mihi in votis est, quam maxime, coque sine vocari iussit sanctum Prædicatorem fratrem Vincentium Ferracenicum, aduocit ille, amque solatur atque ad peragendam disponit confessionem: illa vero suam incipit aperire concupiscentiam, illum ad sui pelliculam amorem eo usque inhonesta, ut illi corpus suum discopereret, quo visum Dei pronositate ardentius ille quamprimum insurgam se proripuit, vltus remedio seorsum: meretrix se sciendens concupiscentiam grati in illum subijderat: eorum sic ut corpore & animam à diabolo possiderent, accurrunt sacerdotes & exorcistæ profanam elirantur: tandem adhibita multa diligentia, respondit diabolus: hinc non egrediar, nisi venerit mihi hoc præcipiens, qui in igne exiles, combustus non fuit: & hoc ad singula repererat coniurationes. Cum autem non inteligerent, de quo loqueretur omnes confusione replebantur. Quis est iste qui ab igne mansit illæsus tan iuuenes sunt illi Babylonienses, non sunt, an S. Laurentius non ille. Quis ergo quærit illum, reversi fratrem illum adierunt castissimum, eum deprecantes, quatenus infirmam illam iouisset dignaretur, suamque illi impetrari benedictionem: ille vero de precatores offendit, aut de præterito daret iudicium, eo tetendi multis contempatus: quamprimum pedem intulit cubiculo, vociferari cepit diabolus: hic est, ita hic est, qui ab igne mansit intactus, & in eius ego nequeo subsistere præsentia: quocirca de mulieris egressus corpore eam dimisit liberam.

Si cum tali esse muliere, nec tamen castitatis paci iacturam, sit ab igne flammisque manere inuolatum: dico mihi, quod si tempus fornicari velles iniicere Deo seus quod te seruaret illegum an non hoc esset tentare Deum, & nullâ urgente necessitate posere miracula, & velle incendio conflagrare: igitur idem intellege, quando domum accedis mulieris illius, eius conuersatione tua solet perire pudicitia, & illam volens tecum rotinere, quæ tibi quondam fuit offendiculo, nec non illius contubernio

perlusi, coies ex consortio tibi perijt anima.

Dignus est Augustini calamo discursus ille, quem de hac materia composuit, & inscripsit. *De incauta familiaritate extraneorum mulierum.* Propone hic quandam difficultatem: ait Apostolus Paulus nobis præcipiens, ut viriliter resistamus tentat omnibus: imò ipsi demoni, totique inferos verum tamen agens de tentationibus impudicitia, nos hortetur ne resistamus illis faciemque opponamus, sed illi terga: verum fugamque inuenimus: *Fugite fornicationem*, audites, illum momentem, ut auertit uni conuulces, iram refraues, superbiam collatis viribus impugnes; eam mentis tue considerationibus deprensens: inuidiam de corde tuo propulses, illud actibus apertis charitatis standem: D. Iacobi remedium contra diabolum hoc assignat: *Resistite diabolo & fugiet à vobis*: nullo namque alio modo eum superamus: Idem nobis suggestit consilium Apost. Petr. *Auersarij vestre diabolum tanquam leo rugiens & c.* *Cur resistite fortis in fide.* Nihilominus vnicuique & effectissimum vincende luxurie remedium ait esse suaderetque fugam occasionum. *Fugite fornicationem.* Quod libidinem fugendam esse suggerimus Apost. Paulus euidenter ostendit, qui cum omnibus vitij prædicauerit resistendum dum contra libidinem loqueretur, non dixit resistite, sed fugite fornicationem ac si contra reliqua vitia, Deo auxiliante, debemus impræsentis resistere, libidinem vero, iugulo superare.

Perpende, quale tibi Spiritus S. suadeat consilium: *Virgini ne conspicias, ne forte si analizeris in decore illius.* Conspectu fuge mulierum alioquin offensus oculos, teque perdes. Si dimouendi monentur oculi quanto magis ipsa persona? Considera, qua ratione se Ioseph liberauerit. *Beatus Ioseph, ut impudicâ dominâ posset euadere palli quo apprehensus fuerat, reliquit & fugit, sine ulla dubitatione, qui familiaritate non vult vitare suspectâ cito dilabatur in ruinâ.* Hinc illa statuit propositione, quâ optarem omnes præ oculis haberent scripto: *inter omnia Christianorû certamina, sola duriora sunt prælia castitatis, vbi quotidiana est pugna, & rara victoria.* An ergo Christiani duriora non sustinent prælia, quæ comprehendere possumus, cû ipsa feritate tyrannorû: hinc in campo starebant aspidibus circûincti, alium leonibus, alium eraticulis exturbant, ignitis alium scutis examinabant, alium gehennâ & trocleis extendebant, alium gladio, quem capiti suo videbat imminere, perterebant.

O quam seuera fuerit bella D. Laurentij cum tyranno

D. Aug. Ser. m. 1. o de temp. Tom. 1. o

IX. Aliis vitis est resistendum, sed libido fugienda. 1. Cor. 6. 8. 1. Cor. 4. 7.

1. Pet. 5. 9.

X. Feminæ vitandus conspectus. Eccl. 9. 5.

XI. Castitatis prælia duriora sunt.

tyranno tigride seuiori? O quam dura fuere certamina D. Stephani cum lapidibus? O quam acerbi conflictus S. Ignatii cum leonibus dura sunt hæc, faceret certamina: *duriora sunt prælia castitatis*: etenim alijs prælijs nos solummodo deforis impugnant inimici. sed in prælio castitatis illis se adiungit seuitissimus nosler inimicus, quo nulli patitur acerbiorem in nobis ipsi, nimirum, carnis nostræ concupiscentia, hæc etenim exterioribus iuncta aduersarijs acrioribus cor nostrum impugnat assultibus:

24. XII
Exempli
castitatis
in adole-
scencie.

Hinc refert D. Hier. hanc fuisse supremam tyrannorum manum qua per diabolum incitati Christianos oppugnant scilicet, confortiū mulierum, quod præliū summopere illis percutit & grauioribus exposuit angustijs: quid agūt iam fortiozem ad hortum deducunt, in molle sculo floribus intexto declinant, sericis ligant funibus, instrat mulier elegātia vultus amabilis iacentem complectitur, ligato blanditur, & prostratum ad inho. e tum prouocat amplexū: quid adolescenti hoc in certamine agendum? quærit D. Hier. quem enim tormenta non vincebant, delictijs conabantur eneruare: hoc autem accedie inquit, vt hoc periculo arctatus certamine, Deo inspirante proprijs sibi dentibus. linguam demordeat atque in meretricis faciem expuerit,

D. Hiero.
in vitab.
Pauli Er-
emita in
princip
Tom. 1.

quæ ad tantam illum irritat impudiciam quatenus dolor ille & ipsum mortificaret, & ipsam sanguis effusus in fugam adigeret. Tandem calatus inspiratis, præcisam morsu linguam in osculans se faciem expuit, ac sic libidinis sensum succidens, doloris magnitudo superauit. Hoc prælium ita exhorruit iuuentis ille pij simus Paulus, in tantum vt illud expectare non præsumeret: adeitque sibi animum inducit, ad montes fugere, in quibus speluncam inueniens in ea se conclusit, atque ad tantam quantam nouimus, ascendit sanctitatis eminentiam.

Lib. 1. de
adorat. in
spiritu.
XIII.
Quid si-
gnificet
quod
Deus ex
costra
Adx mu-
lieris for-
mauerit.

Aprè conuenit propositio nostro D. Cyr. Aleād. expendit enim quod Deus ad mulieris primæ fabricam costam tulerit de Adam & supponit quod ipsa natura & Deus vt eius auctor primarius videns cor esse vitæ principium eiusque super omnia necessariam esse conseruationem, primo inuoluit illud reticulo velut pergamento quod dicitur Pericardium: sed quia tam debile est, vt qualibet aciculā penetrari possit, statuit illi, & cor cooperuit costis velor quibusdam propugnaculis, & locis quibus & custodiat, & protegat, hoc cõcesso, quid cogitas, inquit sanctus, hic hoc significauit, quod Deus costam hanc abtulerit,

quæ cordi propugnaculum erat & tutela, vt ex illa formaret mulierem, nisi quo tibi declarer, quod hominis cordi in ordine ad mulierem tutela deficiat & protectio, sitque discoopertum, quod si vel aliquod habeat septimentum, solum est reticulum Pericardij, quod vno statu accenditur, & aciculā transfoditur.

Ex prædictis colligit D. Chryl. fortiora, quibus à diabolo impugnamur, arma esse mulieres: etenim nouit quod earum interuentu cor inueniat quasi deiecto muro propatulum, ita egit cum Adam, similiter cum Iob, quando truciore illum aggressus est prælio, nam primò facultates illi deripuit, deinde filios, exinde salutem, vt in sterquilino loco sibi conquireret: & semper cor illius vt militis fortissimi præmunitione inueniens, quod cunctos illos fortiter impetus retudebat, illi bellum inferre proponit per vxorem eius, & per ipsam ac eam ipsa vitā impugnat: etenim illam marito proponit casum illos & infortunij deporantem (sic enim textus habet Græcos, quem sequuntur & expendunt Græci Patres) quasi qui ceciderit, quod lacrimis, suspirijs & mulieris euulsiuibus nullum viri cor posse resistere. Quæ circa vir factus illam intelligens oculos suos in eam deflexit. *Respicions in eam.* Nota est D. Chryl. quod non dicat: *respicions eam, sed respicions in eam, q. d. respiciens eo, vbi illa erat, post eam diabolum vidit; etenim hic erat, qui mediante illa spicula emittebat velut in ciuitatem deloricatam. Proponitur viro cõiux madens lacrymis; illique representans ad quantam decidisset paupertatem, & quæ illa sit omni destituta subsidio, nec non quæ euidenter pateret ipsum à Deo derelictum quando quidam tam duris illū exciperet aduersariis. O quæ vehemens fuit hic assultus, vltimus fuit, & supremus: etenim fortiores & periculosiores, quibus Satan aggreditur, illi sunt, quibus per lacrymas, suspiria planctusque mulierum impugnat: videtur enim quod resistendis illis cor sit imbecille microque destitutum.*

XIV.
Diabolus
Iob vxore, vt ar-
mis for-
tissimis,
oppu-
gnauit

Ecce cum D. Aug. hoc argumentū prosequere, quod David contigit: quam erat illi cor infirmum: quam sicut propugnaculo: nam à mille passibus illi sagittam emittens Bethsabee in cor eius impigit, tantamque, quantam scimus David exprouocant illi calamitatē. *David ille sanctissimus in mille passibus mulierem nudatam vidit, & statim homicidium fecit, & adulterium.* O heris quis inimicus adeo robustus, qui mille passibus ycastiaculum intorquens thoracem terebraret xreū, ita cecidit.

D. Aug.
Serm. 250
Tom. 10.
XV.
conspic-
tu mu-
lieris
an for-
dit.

perior si David sanctitate adeo robustus, icin-
niss, vigilijs & continuis ita munitis orationi-
bus, cor passus est iaculo transfodi, quod Beth-
sabee pulchritudo à tanta interapedine illi
immisit: quid vis vt de te credam epulone, libi-
dinoso, qui prorsus omnem ignoras mortifi-
cationem, orationem, & ieiunium illique acce-
dis adeo proximè? ilico (monet D. Aug.) *Nemo
se falsa securitate decipiat, nemo de viribus suis
periculose presumat, sed audiat Apostolum dic-
tem: Fugite fornicationem.*

D. AM. Proiequitur D. Ambrosius, hoc argum. contra
Apolo. Gentiles disputat exaggerantes Davidis pecca-
tum. vnde & Christum vili faciebant vipote
2. de filium adultæ, & homicide, & ait, quod ipse
Davidem non liberet, sed excuset. Primò Rex
6. 3. erat, & potestate fulgens: vnde de facili quid-
quid volebat obtinebat, Secundò habuit occasio-
nem & in illa quis stetit inuictus? voluit Deus,
XVI. inquit ille vt nostra pateret natura, cui in occa-
Multic. sionibus lapsus est quasi communis *Lubricam*
rū in. igitur *videmus ad vitia potestatis &c. non adul-*
omnino ter assensit David alieni iustorij, sed erati passus e-
vitadus est. *ingit, nisi nudam & leuantem mulierem de do-*
est. *mus sue interioribus vidisset, Es idem bene scriptum*
est: non intendas in mulieris speciem, & non con-
cupiscas mulierem, mulierem non aspicias, mul-
lierem concupiscas: etenim ex aspectu oritur
Ecclesi. 25. *concupiscentia. Nemo enim diu foris est &c.*
& 26. *neq; me à rācum hoc sententiā difficile iudicatur:*
etiam sanctus Salomonij proverbijs impossibile iu-
dicatum est, qui suo doctus exemplo ait. ligabis
quis ignem in sinu suo, & vestimenta non combu-
ret: vel ambulabit quis super carbonem ignis, pe-
Pron. 6. *des autem non comburet. Cane ergo tu, &c. Quid*
mirum, quod ego iudicem hoc difficile, quod
Salomon iudicavit impossibile, & secluso mi-
raculo fieri non potest? sicut in iuuenibus Ba-
bylonij, quos ignis non consumpsit. Ad huius
confirmationem explicat idem D. Ambrosius, illud
de psalterio, Tu mandasti mandata tua custo-
dirimim. Si tibi oranti, bonisq; intento operi-
bus laqueum paret diabolus: in via hac quā am-
bulabam absconderunt laqueum: quid ager in
præcipitis nolite cedere de via, si in via ambu-
lans vix tutus es à latrone, quid facies si te va-
gantes extra viā inuenierit? dirigantur gressus
tui, &c. Fuge occasiones si mens tibi sit, vitare
pericula, tuncque ambulare.

§. 9. *Confessarius penitentem de periculosis e-*
ducat occasibus, sicut Moyses populum,
vt illum de Pharaonis seruitute liberaret.

Hinc colligant Confessarii: quod in prin-
cipio prælibauimus, ne scilicet pro-
missis fidant penitentis licet iura-
mento confirmatis, si in eadem peccati & ruinæ
sue permaneant occasione: si hic non omnino
se subtrahat à frequentatione domus illius mu-
lieris in qua cecidit: & alter de taberna lusoria
in qua animæ passus est naufragiū: & alter de
cōtractibus, quibus habendi accreuit cupiditas
& bona detinet aliena. Confessarij, incumberet
constantem imitari Moysi resolutionem, quem
Deus sibi ministrum elegerat, quo populū suum
de dura Pharaonis potestate vëdicaret. Crudeli-
nimis seruitute Dei populū tyrānus hic oppri-
mebat, cui dare negabat libertatē suauioribus à
Deo rogatus verbis, vt Ægypto decederet illi in
deserto sacrificaturus: quocirca opus fuit cū illo
ageret asperius, vno alteroue flagello perterre-
ret: aquas mutat in sanguinē, ranas producit vt
excerandas ita coaxantes, vt in mensas, quibus
accubebat insilirent: qui nimo in lodices & le-
stuli stragulas penetrarent nec requiem conce-
derent dormitendi: iniicit illi velut tauro in do-
mito mufcas adeo graues venenosas & pernica-
ces vt aculeo suo mortē inferrent, his plagis vnde-
quaq; prostratus Moysē vocat, aitq;: eia Moyses:
tribuo libertatē quā populus hic Deo suo sa-
cra faciat, etq; seruiat; verū tamen ea cōditione,
vt hæc fiant in Ægypto, nec de terra hac mea dis-
cedant, *Itē sacrificato Deo vestro in terra hac:*
nō ita, ref. dicit Moyses, non enim immolabitur
sacrificiū Deo nostro placitum & cōtinuum in
terra hac: etenim sacrificia nostra offendent Æ-
gyptios, qui mill: nos impediēt obsta culis. Igi-
tur quod felix faustiq; sit ait Pharaon vobis per-
mitiam, quatenus de terra hac proficietis in in-
deserta sacrificaturi, porro hac cōditione, ne
longius abeat, sed eo modo vt vos citius in Æ-
gyptū possim reducere Ego dimittā vos vt sacri-
ficetis Domino Deo vestro in deserto: verū tamen
longius ne abeat. Nec hoc quidē replicat Moy-
ses: vt enim cōgruus sit gressus noster quo Deo
litaturi pergitus: ad minus triduanò nobis hinc
est itinere discedendū. Viā trium dierū ibimus, in
solitudinē. Huic obstitit Pharaon: Cane tibi ref.
pōdet Moyses: flagella multiplicabitur & præter-
iam recepta, mittet tibi Deus locustā quæ cōpos,